

PETER J. TOMSON, 'If this be from Heaven...' *Jesus and the New Testament Authors in their Relationship to Judaism*, Sheffield 2001 (The Biblical Seminar, 76), s. 455

Autor jest profesorem studium Nowego Testamentu na Protestantckim Wydziale Teologicznym w Brukseli. W recenzowanej pracy dał się poznać jako dobry znawca literatury międzytestamentalnej judaizmu biblijnego. W obszernej pracy (455 stron) w sposób detaliczny przedstawia powiązania Jezusa i autorów nowotestamentalnych z judaizmem palestyńskim i hellenistycznym. W poszczególnych rozdziałach analizuje poglądy Pawła, Łukasza, Marka, Mateusza, Jana oraz autorów Listów apostoelskich na tle religii, kultury i mentalności judaizmu biblijnego. Co do tego nie ma wątpliwości, że autor wy dobył wszystkie możliwe powiązania.

Ale tu już się rodzą pewne wątpliwości; w każdym razie recenzent ma dwie podstawowe obiekcje. Po pierwsze, autor wydobywając podobieństwa nauki Jezusa i Jego uczniów z doktryną judaistyczną, jakby zapomniał o nowości Dobrej Nowiny (*specificum christianitatis*). Czymże więc nauczanie Jezusa wyróżnia się od judaizmu? To prawda, że Jezus był żydem praktykującym, ale w takim razie, jak powstało chrześcijaństwo? Praktykującym żydem był też Szawel-Paweł (zob. pracę amerykańskiego talmudysty D. BOYARINA, *A Radical Jew: Paul and the Politics of Identity*, 1994).

Po wtóre, Tomson nie bierze pod uwagę roli Kościoła pierwotnego w kształtowaniu się kanonu pism nowotestamentalnych (zob. np. s. 410). Używa terminologii „community”, „open community”, czyżby ślady nieprzezwy czonego bultmannizmu?

Podziwiając warsztat analityczny autora nie sposób się zgodzić z jego apriorycznym nastawieniem metodologicznym. Metoda nie może niszczyć faktów, danych... A szkoda, bo praca P. J. Tomsona, owoc chyba wieloletnich zajęć seminaryjnych, byłaby dobrą ilustracją dla wydanego ostatnio Dokumentu Papieskiej Komisji Biblijnej *Naród żydowski i jego Święte Pisma w Biblii chrześcijańskiej* (2001).

Kraków

KS. JERZY CHMIEL